

PWYLLGOR CRAFFU ADDYSG ARBENNIG AM OES

COFNODION Y CYFARFOD A GYNHALIWYD YN NHŶ PENALLTA, YSTRAD MYNACH
DDYDD IAU 7FED MAWRTH 2019 AT 5.30PM.

YN BRESENNOL:

Cynghorydd D. Havard - Cadeirydd

Cynghorwyr:

P.J. Bevan, A. Collis, S. Cook, W. David, A. Farina-Childs, D.T. Hardacre, M.P. James, B. Miles, Mrs T. Parry, J.E. Roberts, R. Saralis, J. Simmonds a R. Whiting.

P. Marsden (Aelod y Cabinet dros Addysg a Chyflawniad).

Yn ogystal â:

R. Edmunds (Cyfarwyddwr Corfforaethol Addysg a Gwasanaethau Corfforaethol), K. Cole (Prif Swyddog Addysg), S. Richards (Pennaeth Cynllunio a Strategaeth Addysg), C. Forbes-Thompson (Pennaeth Dros Dro y Gwasanaethau Democrataidd) ac A. Dredge (Swyddog Gwasanaethau Pwyllgorau).

Hefyd yn Bresennol:

Aelodau Cyfetholedig: Mr D. Davies (Cymdeithas Llywodraethwyr Caerffili), Mr M. Barry and Mr R. Morgan (Rhiant Lywodraethwyr), Mrs J. Havard (NUT) a Mr M. Western (Cynrychiolydd Archesgobaeth Eglwys Unionged Rwseg Caerdydd dros Addysg).

J. Fabes (Arweinydd Adolygiad – ar gyfer darpariaeth chweched dosbarth, addysg rhyw sengl a lleoedd dros ben mewn ysgolion uwchradd).

E. Pryce a J. Wood (Gwasanaeth Cyflawni Addysg – GCA).

1. YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB

Derbyniwyd ymddiheuriadau am absenoldeb gan y Cynghorwyr C. Andrews (Dirprwy Gadeirydd) a Mrs G.D. Oliver.

2. DATGANIADAU O DDIDDORDEB

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiadau o ddiddordeb ar ddechrau nac yn ystod y cyfarfod.

ADRODDIADAU SWYDDOGION

Ystyriwyd yr adroddiadau canlynol.

3. CYLCH GORCHWYL AR GYFER ADOLYGU ADDYSG ÔL 16 / RHYW SENGL A LLEOEDD DROS BEN

Rhoddodd y Cadeirydd ganiatâd i'r eitem hon gael ei chyflwyno i'r agenda.

Cyflwynodd Cyfarwyddwr Corfforaethol Addysg a Gwasanaethau Corfforaethol yr adroddiad a chroesawodd Mr J. Fabes, Arweinydd Adolygu ar gyfer yr adolygiad o leoedd ôl 16/rhyw sengl a lleoedd dros ben. Rhoddodd Mr Fabes grynodedb o'i yrfa a'i brofiad hyd yma a chadarnhaodd ei fod wedi'i gyflogi gan Gyngor Sir Pen-y-bont ar Ogwr ar hyn o bryd. Mae Cyngor Bwrdeistref Sirol Caerffili wedi defnyddio gwasanaeth arbenigol Mr Fabes i ddarparu'r adolygiad ar gyfer Caerffili ac maent yn dymuno sefydlu Bwrdd Adolygu er mwyn goruchwyllo datblygiadau.

Ceisiodd yr adroddiad safbwyntiau'r Pwyllgor Craffu ar y cylch gorchwyl ar gyfer adolygu'r ddarpariaeth ôl 16, addysg rhyw sengl a lleoedd dros ben ar draws Caerffili cyn ei gyflwyno i'r Cabinet ar 13eg Mawrth 2019.

Cynghorwyd yr aelodau bod y Cyngor yn bwriadu darparu strategaeth gynaliadwy ar gyfer addysg ôl-16 yng Nghaerffili, sydd wedi'i hategu gan fodolau cadarn ac sy'n darparu'r addysg gywir yn y lle cywir gyda'r canlyniadau gorau i ddysgwyr. Mae parhad addysg rhyw sengl yn Ysgol Merched Lewis ac Ysgol Lewis Pengam, yn ogystal â'r her o leihau lleoedd dros ben ar draws ystâd ysgolion uwchradd Caerffili yn faterion ar wahân, ond cysylltiedig, y mae angen mynd i'r angen â hwy hefyd gan yr adolygiad hwn.

Cyfeiriwyd y Pwyllgor Craffu at atodiad 1 sy'n nodi'r cylch gorchwyl drafft ar gyfer y Bwrdd a'r Adolygiad. Mae'r Aelodaeth yn grŵp mawr ac amrywiol a fydd yn ystyried y trefniadau adrodd a nodwyd nad ydynt yn gorff gwneud penderfyniadau. Y Cabinet neu'r Cyngor Llawn fydd yn parhau i fod yn gyfrifol am y swyddogaeth o wneud penderfyniadau.

Trafododd yr Aelodau yr adroddiad a'r cylch gorchwyl. Gofynnwyd am esboniad o'r rhesymeg o gael cymaint o feysydd ar aelodaeth y bwrdd adolygu a pham ei fod hefyd yn cynnig cyfyngu ar gyfranogiad Aelodaeth etholedig. Cyfeiriodd swyddogion at brofiadau blaenorol mewn awdurdodau lleol eraill a chynghorodd bod y rhain yn adolygiadau swmpus yn eu rhinwedd eu hunain. Mae'r Bwrdd yn awyddus i sicrhau bod pawb â budd yn cael cyfle i gymryd rhan yn y broses. Cynghorwyd yr aelodau y gallant ddiwygio neu wneud argymhellion pellach i'r Cabinet.

Gofynnodd Aelod am eglurhad o lefel yr ymrwymiad sy'n ofynnol gan Aelodau'r bwrdd yn nhermau cyfarfodydd ac yn y blaen. Cyfeiriodd Mr Fabes at ei brofiad ym Mhen-y-bont ar Ogwr a chadarnhaodd bod y bwrdd yn cwrdd bob 4-6 wythnos yn ystod y camau cychwynnol. Bydd amlder y cyfarfodydd yn dibynnu ar y gwaith paratoi fydd ei angen rhwng cyfarfodydd a bydd amserlen strwythuredig yn cael ei llunio. Ychwanegodd mai proses dechrau dwys yw hon ac ar ôl trafod y manylion mae'n debygol y bydd nifer y cyfarfodydd yn lleihau i un y tymor. Yn nhermau cwmpas yr adolygiad, ar ôl sefydlu hyn bydd y bwrdd yn pennu'r amserlenni. Bydd y bwrdd yn cael ei lywodraeth gan ddeddfwriaeth a chanllawiau Llywodraeth Cymru. Nododd yr aelodau, pe byddai'r Cabinet yn cymeradwyo'r argymhellion, y byddai'r bwrdd yn sicrhau bod yr adroddiad cychwynnol yn cael ei gyflwyno i'r Cabinet mewn dull effeithiol ac amserol.

Pwysleisiodd yr aelodau bwysigrwydd cyflymder yr adolygiad sy'n cael ei gynnal ac na ddylid oedi o gwbl drwy'r broses gyfan. Cynigiodd aelod y dylid cynyddu'r aelodaeth o ddau i bedwar aelod etholedig i eistedd ar y bwrdd gyda dau o'r grŵp mwyafrifol a dau o grŵp y

gwrthbleidiau. Enwebodd yr Aelodau y Cynghorwyr W. David a R. Saralis ar gyfer y Grŵp Llafur a M. James a T. Parry ar gyfer Plaid Cymru.

Yn nhermau'r adran allbynnau yn y cylch gorchwyl, roedd y Pwyllgor Craffu o'r farn y dylid dileu'r pwnt bwled olaf '*Gwerthuso effaith cynlluniau ôl-16 ar gyfer addysg*'.

Diolchodd y Cadeirydd i Mr Fabes am gyflwyno'r adroddiad ac am ymateb i gwestiynau a godwyd yn ystod y drafodaeth.

Yn dilyn ystyriaeth a thrafodaeth, cynigiwyd ac eiliwyd, yn ddarostyngedig i ddiwygiad i baragraff 3.2, a dileu'r pwynt bwled olaf yn adran allbynnau'r cylch gorchwyl, i gymeradwyo'r argymhellion yn yr adroddiad. Cytunwyd ar hynny'n unfrydol drwy godi dwylo.

PENDERFYNWYD, yn ddarostyngedig i'r uchod:

- (i) i gyflwyno'r Cylch Gorchwyl ar gyfer Adolygu'r ddarpariaeth ôl-16, addysg rhyw sengl a'r lleoedd dros ben ar draws Caerffili i'r Cabinet;
- (ii) i'r Pwyllgor Craffu Addysg am Oes enwebu pedwar o'i aelodau i eistedd ar y Bwrdd Adolygu, dau o'r grŵp mwyafrifol a dau o'r grŵp gwrthbleidiol.

4. CYNLLUN BUSNES Y GWASANAETH CYFLAWNI ADDYSG (2019-2021) AC ATODIAD YR AWDURDOD LLEOL 2019-2020

Cyflwynodd Mr E. Pryce A Ms J. Wood o'r Gwasanaeth Cyflawni Addysg (GCA) yr adroddiad a oedd yn gofyn am safbwyntiau'r Aelodau ar Gynllun Busnes GCA 2019-2020 ac Atodiad yr Awdurdod Lleol 2019-2020 cyn eu cyflwyno i'r Cabinet ar 13eg Mawrth 2019.

Mae'n ofynnol i'r GCA gyflwyno Cynllun Busnes rhanbarthol trosfwaol gydag atodiadau atodol ar gyfer pob un o'r pum Awdurdod Lleol (ALI). Mae'r Cynllun Busnes yn amlinellu'r rhaglen waith sydd ei hangen i barhau i gyflymu'r canlyniadau a'r ddarpariaeth ar gyfer plant a phobl ifanc mewn lleoliadau ac ysgolion yn Ne-ddwyrain Cymru. Mae'r cynllun yn canolbwyntio ar yr angen i gynyddu uchelgais a chyflymu gwelliannau i ganlyniadau disgyblion, gwella ansawdd yr addysgu ac arweinyddiaeth. Mae'n cynnig cymorth i ysgolion wireddu'r agenda diwygiadau cenedlaethol a pharhau i adeiladu ar y system hunan-wella o fewn ac ar draws ysgolion a lleoliadau.

Cynghorwyd y Pwyllgor Craffu mai cynllun un flwyddyn yw hwn sy'n cyflawni gofynion Llywodraeth Cymru. Mae'r blaenoriaethau ar gyfer y Cynllun Busnes yn deillio o Gynlluniau Strategol Awdurdodau Lleol. Mae'r cynnydd a wnaed tuag at feysydd y Cynllun Busnes blaenorol y nodwyd bod angen eu gwella drwy brosesau hunanwerthuso mewnol, ymchwil allanol ac adborth gan Estyn. Mae'r model cyflawni ar gyfer y Cynllun Busnes yn fodel ar sail ranbarthol, mae anghenion pob ysgol a thueddiadau yng Nghaerffili yn cael eu cyflawni drwy waith wedi'i deilwra ar gyfer anghenion ysgolion unigol. Mae hefyd yn ystyried yr hyn mae partneriaid yn ei ddweud. Mae'r Cynllun Busnes wedi bod yn destun proses ymgynghori drylwyr (o Ionawr 18fed 2019 hyd at Chwefror 8fed 2019). Cyfeiriwyd yr aelodau at baragraff 5.6 yn yr adroddiad a oedd yn rhestru'r ymgynghoreion ac esboniwyd bod ymatebion yr ymgynghoriad wedi'u hadlewyrchu yn y cynllun.

Cyfeiriodd y Swyddog at baragraff 5.13 yn yr adroddiad sy'n cyflwyno blaenoriaethau Strategol Caerffili ar gyfer 2019/20. Mae gan bob maes gwella yn y cynllun bwyslais penodol yn awr ar waith yr GCA yn hyrwyddo canlyniadau gwell i ddysgwyr agored i niwed, yn benodol y rhai sy'n derbyn Prydau Ysgol Am Ddim. Nododd yr Aelodau bod y gwelliannau sy'n ofynnol ar lefel rhanbarthol ac awdurdod lleol yn galw am ymrwymiad cryf i weithio mewn partneriaeth er mwyn llwyddo.

Nododd yr Aelodau bod pob Atodiad ALI yn cynnwys trosolwg o'r perfformiad a'r prif feysydd i'w datblygu ar lefel Awdurdod Lleol. Mae'n cynnwys crynodeb o'r ysgolion sydd angen y lefelau uchel o gymorth, canlyniadau arolygiadau a throsolwg o gategoreiddio'r ALI. Mae gwybodaeth am gynnydd disgyblion wedi'i chynnwys am y tro cyntaf. Sicrhawyd yr Aelodau y bydd yr GCA yn gweithio'n agos gyda phob un o'r partneriaid allweddol er mwyn sicrhau bod y Cynllun Busnes hwn yn cael ei wireddu. Cyfeiriodd y Swyddog at baragraff 5.15 sy'n disgrifio sut mae'r GCA yn cynorthwyo ysgolion i nodi a mynd i'r afael â'u blaenoriaethau gwella ysgol.

Trafododd yr Aelodau'r Cynllun Busnes a'r Atodiad ALI a oedd wedi'i atodi i'r adroddiad. Gofynnwyd am eglurhad ynglŷn â chynghorwyr her GCA ac yn benodol y nifer â phrofiad o ysgolion cynradd ac uwchradd. Byddai manylion penodol yn cael eu dosbarthu i Aelodau ar ôl y cyfarfod, fodd bynnag, mae'r GCA o'r farn eu bod yn cyflogi'r cydbwysedd priodol o gynghorwyr. Holodd un Aelod a ellir disgwyl yr un lefel o wasanaeth gan yr GCA o ganlyniad i'r gostyngiad yn nifer y staff ers 2012. Esboniodd y Swyddog bod yr GCA yn parhau i gael ei lesteirio gan ddyfarniadau grant tymor byr gan Lywodraeth Cymru ond bydd gweithio gyda Chynghorau yn parhau i wneud y defnydd gorau o gyllid. Bu gostyngiad o 10% mewn cyllid a 44% mewn staff ac maent yn credu bod gan eu tîm craidd bychan, sy'n gweithio mewn partneriaeth ac ar sail gydweithredol y capasiti i ddarparu'r lefel gwasanaeth ofynnol.

Cafwyd trafodaethau am wella perfformiad Cyfnod Allweddol 4, lleihau'r nifer o ddyddiau a gollir oherwydd gwaharddiadau a gwella lefelau presenoldeb. Dywedodd y Swyddogion y bydd adroddiad sy'n trafod lefelau presenoldeb a gwaharddiadau yn cael ei gyflwyno i gyfarfod y Pwyllgor Craffu yn y dyfodol. Gofynnodd Aelodau a yw'r GCA yn darparu Gwerth am Arian ac esboniodd y Swyddogion bod adroddiad a ddarparwyd yn flaenorol yn dangos cyd-destun rhanbarthol, a bod cais wedi'i wneud wedi hynny am adroddiad lleol a bwriedir ei gyflwyno ar y Flaenraglen Waith mewn cyfarfod yn y dyfodol.

Yn dilyn ystyriaeth a thrafodaeth, cynigiwyd ac eiliwyd i gymeradwyo'r argymhelliad. Cytunwyd ar hynny'n unfrydol drwy godi dwylo.

PENDERFYNWYD y byddai'r Atodiad Awdurdodau Lleol 2019-20 a Chynllun Busnes GCA 2019-20 yn cael eu cyflwyno i'r Cabinet, i'w cymeradwyo.

5. STRATEGAETH CYRHAEDDIAD A CHYNLLUN GWEITHREDU ADDYSG

Cyflwynodd Cyfarwyddwr Addysg a Gwasanaethau Corfforaethol yr adroddiad a oedd yn gofyn am farn yr Aelodau ar y strategaeth gyrhaeddiad a'r cynllun gweithredu cysylltiedig cyn ei gyflwyno i'r Cabinet r 13eg Mawrth 2019.

Atodwyd strategaeth gyrhaeddiad y Cyngor, 'Uchelgeisiau a Rennir' a'r cynllun gweithredu strategol cysylltiedig i'r adroddiad. Diolchodd y Cadeirydd i'r Swyddogion am eu cyfraniad gwerthfawr ac am y gwaith a wnaed gyda phenaethiaid i gynhyrchu'r dogfennau. Cynghorwyd y Pwyllgor Craffu bod y strategaeth yn nodi gweledigaeth arfaethedig ar gyfer gwella cyrhaeddiad a chyflawniad ar draws ysgolion Caerffili sydd wedi'u cysylltu'n benodol i'r blaenoriaethau a nodwyd yn nogfen hunanwerthuso'r Cyngor a'r materion systemig a ddaeth i'r amlwg yn ystod y broses uwch-gyfarfodydd yn yr hydref. Mae'r strategaeth hefyd yn cynnwys nifer o egwyddorion arweiniol a naratif ar gyfer #tîmcaerffili sy'n ymgorffori'r ymagweddau a'r ymddygiad a fydd yn sail i'r broses o gyflawni'r strategaeth. Mae'r cynllun gweithredu strategol sydd wedi'i atodi i'r strategaeth yn nodi'r hyn y bydd yr Awdurdod Addysg Lleol, y Gwasanaeth Cyflawni Addysg a'r Ysgolion ei hunain yn ei wneud i ysgogi gwelliannau ar draws y system ysgolion yng Nghaerffili.

Mae'r Cyfarwyddwr wedi mynychu cyfarfod gyda'r Bwrdd Cynghori Addysg ers cyhoeddi'r pecyn agenda a chafodd dalen ychwanegol sy'n darparu manylion pellach am y camau gweithredu allweddol o'r cynllun strategol ei dosbarthu i'r Pwyllgor cyn y cyfarfod.

Trafododd yr aelodau'r ddwy ddogfen gysylltiedig a gofynnwyd am eglurhad o hyd y strategaeth. Dywedodd Swyddogion y byddai'r strategol yn debygol o fod ar waith am gyfnod o 3 blynedd a byddai'n cael ei hasesu'n flynyddol. Yn ddarostyngedig i unrhyw ddiwygiadau, bydd y strategaeth yn cael ei chyfieithu i'r Gymraeg. Nodwyd nad oedd paragraff 6 (Rhagdybiaethau) adroddiad y Swyddogion wedi'i gwblhau oherwydd camgymeriad gweinyddol ac roedd camgymeriadau teipograffyddol ar dudalen 10 ac 11 y strategaeth. Hysbyswyd yr aelodau y gellir cyflwyno'r adroddiad a'r dogfennau ategol i'r Cabinet, i'w cymeradwyo, yn ddarostyngedig i'r diwygiadau a drafodwyd. Cyfeiriodd yr Aelodau at ddalen ddata cyrhaeddiad Caerffili 2018 ar dudalen 11 y strategaeth. Mae hyn yn nodi perfformiad y Cyngor a chyfartaledd Cymru ar draws pob un o'r cyfnodau allweddol yn y pedair blynedd diwethaf a gofynnodd yr Aelodau pam nad oedd tablau wedi'u cynnwys ar gyfer yr adrannau eraill yn y strategaeth. Cadarnhaodd y swyddogion bod y wybodaeth hon ar gael ac y gellir ei darparu i'r Aelodau ond oherwydd swm y wybodaeth, nid oedd wedi'i chynnwys yn y strategaeth.

Yn dilyn ystyriaeth a thrafodaeth ac yn ddarostyngedig i'r uchod, cynigiwyd ac eiliwyd i gymeradwyo'r argymhelliad yn yr adroddiad. Cytunwyd ar hyn yn unfrydol drwy godi dwylo.

PENDERFYNWYD y byddai'r Strategaeth Cyflawni Addysg a'r Cynllun Gweithredu Strategol cysylltiedig yn cael eu cyflwyno i'r Cabinet i'w cymeradwyo.

Daeth y cyfarfod i ben am 7.30pm.

Cymeradwywyd fel cofnod cywir ac yn ddarostyngedig i unrhyw ddigwyddiadau neu gywiriadau y cytunwyd arnynt ac a gofnodwyd yng nghofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 2il Ebrill 2019 cawsant eu llofnodi gan y Cadeirydd.

CADEIRYDD